

Financieel kader Regionaal Water en Bodem Programma 2022-2027

Provincie Noord-Brabant

Bijlage 3 Financieel kader RWP
t.b.v. Statenmededeling 24 november 2020

Deze bijlage is onderdeel van de Statenmededeling van het Regionaal Water en Bodem Programma (RWP). In de Statenmededeling wordt het inhoudelijk kader van het RWP geschetst en het financieel kader wordt hieronder geduid.

Toekenning middelen

In het Statenvoorstel 31/20 A Visie Klimaatadaptatie heeft u de volgende middelen toegekend.

	2020-2023	2024-2027	Totaal
Verdrogingsaanpak in en rondom natte natuurparels	€ 18 mln	€ 15 mln	€ 33 mln
Maatregelen vitale bodems	€ 3 mln	€ 3 mln	€ 6 mln
Cofinanciering Deltaplan Hoge Zandgronden (maatregelen tegen watertekorten)	€ 6 mln	€ 9 mln	€ 15 mln
Cofinanciering Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (maatregelen tegen wateroverlast)	€ 6 mln	€ 8 mln	€ 14 mln
Totaal	€ 33 mln	€ 35 mln	€ 68 mln

De middelen voor de eerste tranche zijn gestort in de reserve RWP. Zoals in de Visie Klimaatadaptatie aangekondigd nemen we uw Staten mee in de financiële kaders van het RWP zodat de 2e tranche van de gereserveerde bestuursakkoordmiddelen van € 35 mln met de bijbehorende prestaties bij de eerstvolgende bestuursrapportage kunnen worden toegevoegd aan de Reserve RWP.

Voor de uitvoering van de wettelijke taken en ambities in het RWP zal aanspraak gemaakt worden op de structurele middelen van het begrotingsprogramma 03 Water en Bodem. Naast de middelen beschikbaar in de reserve PMWP en RWP en de voorziening Grondwaterheffing. Hiermee committeren we ons nadrukkelijk aan het financiële kader van het Bestuursakkoord 2020-2023.

Inzet middelen

Het RWP gaat inhoudelijk richting geven hoe onze middelen worden ingezet. Middels de jaarlijkse S&V-cyclus geven we inzicht in hoe deze middelen worden ingezet om onze doelen en ambities te bereiken. Het betreft meerjarige opgaven voor de komende planperiode 2022-2027 als onderdeel voor het behalen van de doelstellingen uit het Bestuursakkoord 2020-2023, de Kaderrichtlijn Water in 2027, Waterveiligheid in 2050 en een Klimaatproof Brabant in 2050 (een van de hoofdopgaven uit de Brabantse Omgevingsvisie). De opgaven en tijdspaden ontwikkelen zich evenals de financiële kaders. Dit vraagt zowel op inhoud als op financiën een adaptieve aanpak. We nemen uw Staten hierin mee, zoals eerder aangegeven middels de S&V-cyclus, maar ook via tussentijdse Statenmededelingen waarin we de voortgang van het adaptief programmeren duiden.

Deze adaptieve aanpak uit zich onder andere bij het dichten van het tekort in de financiering tussen de opgave in het RWP en de beschikbare middelen. We gaan geen verplichtingen aan die niet zijn gedekt. Tegelijkertijd zien we een realistisch perspectief om extra financiering te vinden voor de wateropgaven in de komende tijd. De voortgang hiervan delen we tussentijds met uw Staten.

De nu beschikbare middelen prioriteren we zoals we hebben aangegeven in de Visie Klimaatadaptatie:

1. Alle basistaken die we als provincie zonder meer moeten doen, waaronder strategisch grondwaterbeheer en wettelijke inspanningen voor waterveiligheid en waterkwaliteit.
2. De aanpak van de verdrogingsbestrijding van Natte Natuurparels, op basis van de Kaderrichtlijn Water met deadline 2027, zoals uitgewerkt in de bestuursopdracht.

3. Medefinanciering van de waterkwaliteitsmaatregelen die de waterschappen treffen, in het bijzonder de inrichtingsmaatregelen in het watersysteem die uiterlijk 2027 op basis van de Kaderrichtlijn Water moeten zijn gerealiseerd.

Daarbij hebben we aangegeven de toedeling van de middelen naar de afzonderlijke opgaven als indicatief te beschouwen en in samenhang met elkaar te betrachten. Hierdoor kunnen we zo goed mogelijk invulling geven aan het adaptief programmeren.

Overzicht middelen

In onderstaande tabel staat de totale Wateropgave weergegeven inclusief de Verdrogingsopgave zoals opgenomen in de Visie Klimaatadaptatie. De opgaven zijn geclusterd naar:

- Schoon Water
- Voldoende Water
- Waterveiligheid
- Vitale Bodem

Hierbij hebben we voor elke opgave aangegeven wat de omvang is in financiële zin: de raming. Deze raming bestaat uit een nog niet gerealiseerd deel uit de lopende planperiode: kolom "Uitloop realisatie" (middelen gedekt vanuit de huidige planperiode). En de nieuwe opgaven uit de komende planperiode (middelen gedekt uit de kolom "Structurele middelen" en de kolom "Bestuursakkoordmiddelen"). Wat resteert is een tekort op onderdelen, zie kolom "Tekort". In de Visie Klimaatadaptatie hebben we aangegeven een reëel perspectief te zien op een volledige dekking van het RWP. In onderstaande geactualiseerde tabel met de financiële raming en dekking van de totale ambitie van de provinciale water vraagstukken voor de planperiode 2022-

2027 laten we de ontwikkelingen in de financiering zien sinds vaststelling van de Visie Klimaatadaptatie.

Financiële raming en dekking water vraagstukken (bedragen in miljoenen €)						
	Raming	Dekking			Tekort	
		Uitloop realisatie	Structureel	Bestuursakkoord		
Schoon Water	Inrichtingsmaatregelen watersysteem (waterkwaliteit) KRW	50 - 60	10 - 15	32	-	3 - 13
	Emissiebeperkende maatregelen agrarische sector	8 - 10	-	5	-	3 - 5
Voldoende water	Verdrogingsaanpak natte natuurparels	62 - 74	15 - 21	14	33	- 6 - 6
	Inrichtings- en stimuleringsmaatregelen DHZ	18	-	-	15	3
	Inrichtings- en stimuleringsmaatregelen DPRA	20 - 25	-	-	14	6 - 11
	Zuidwestelijke Delta	5	3	2	-	0
	Vaarwegen	17	7	10	-	0
Waterveiligheid	Rivierverruimingsprojecten	15 - 25	10 - 15	-	-	0 - 10
Vitale bodem	Kennisopbouw en Stimuleringsprojecten	6	-	-	6	0
Totaal	201-240	45 - 61	61	68	11-50	

De ontwikkelingen in de financiering komen voort uit:

1. Herprioritering Zuidwestelijke Delta (ZWD) (€ 10 mln)
2. Vermindering Structurele middelen op basis van Koers 2030 (vanaf 2025 € 0,55 mln per jaar).

Ad 1) Herprioritering Zuidwestelijke Delta - Volkerak-Zoommeer

Gezien het uitblijven van uitwerking van plannen voor systeemverandering in het Volkerak-Zoommeer, verwacht ons college binnen de planperiode van het RWP geen substantiële ingrepen om tot systeemverandering te komen in het Volkerak-Zoommeer. De door ons college gereserveerde middelen Zuidwestelijke Delta van € 12,5 mln met het oog op systeemverandering van het Volkerak-Zoommeer worden daarom

teruggebracht tot € 2,5 mln om kleinere ingrepen die bijdragen aan het lange termijnperspectief mogelijk te blijven maken. Tevens gebruiken we een deel van deze middelen om de tijdelijke capaciteit op Waterpoort voor de "natte" gebiedsagenda Zuidwestelijke Delta mede vorm te geven voor de jaren 2021-2023 voor in totaal 1,5 fte. De wijzigingen verwerken we bij het eerstvolgende bestuursrapportage.

Vermindering tekort

De vrijvallende € 10 mln uit de herprioritering ZWD worden aangewend binnen de begroting van programma 03 om het tekort op het RWP te verminderen voor de onderdelen Schoon Water. In bovenstaande tabel komt dat naar voren door een bijstelling, ten opzichte van de tabel uit de Visie Klimaatadaptatie, van de kolommen Raming, Uitloop Realisatie (elk voor € 10 mln), Structurele middelen en Tekort (elk voor € 8 mln zijnde € 10 mln minus afgerond € 2 mln n.a.v. besluitvorming Begroting 2021 t.a.v. Koers 2030). Andere opties met mogelijk een effect op vermindering van het tekort worden actief verkend via de sporen:

- Rijksmiddelen natuurherstel voor hydrologische maatregelen rond stikstofgevoelige N2000-gebieden (begin 2021).
- Rivierverruiming: bijdrage Lob van Gennep mogelijk niet nodig (mei 2021)
- Niet gealloceerde en gerealiseerde middelen lopende planperiode (december 2021).
- Europese middelen GLB-NSP (2021)

De bestuursakkoordmiddelen zullen vooral ingezet worden in de prioritaire gebieden: de Natte Natuurparels gelegen in of direct grenzend aan Natura2000-gebieden. Afhankelijk van de

verdere gebiedsuitwerking, zal per gebied duidelijk worden op welke maatregelen het accent ligt.

In de begroting zullen hiertoe de volgende prestatie-indicatoren worden opgenomen, die bij de eerstvolgende bestuursrapportage worden verwerkt (let op: hectares zijn cumulatief):

Prestaties/ maatregelen	Outputindicator	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Verdrogings-aanpak natte natuurparels	Hectares binnen natte natuurparel waar maatregelen zijn getroffen (cumulatief)	1.600	3.000	6.300	7.500	8.000	8.700	
	Hectares buiten natte natuurparel waar maatregelen zijn getroffen, incl. Bodemverbeteringsmaatregelen (cumulatief)	2.000	5.000	10.000	15.000	20.000	25.000	27.000

Over beleids- en prestatie-indicatoren ten aanzien van het RWP gaan GS graag het gesprek aan met de commissie S&V in aanloop naar vaststelling van het RWP eind 2021.

Ten aanzien van bovenstaande prestatie-indicatoren hebben we in de Visie Klimaatadaptatie een risico-analyse opgenomen. Deze is niet gewijzigd en luidt als volgt:

Een risico is dat de **cofinanciering door derden** achterblijft. Dit risico verminderen we door goede afspraken te maken. De uitvoeringsafspraken zullen we tussentijds monitoren op de voortgang en indien nodig bijsturen.

Een tweede risico is dat de werkhypothesen en aannames voor de kosten van de maatregelen buiten de Natte Natuurparels **een onderschatting** blijken te zijn. Daarvoor zoeken we oplossingen in het vinden van aanvullende financiers en slimme/gecombineerde oplossingen.

Een derde risico dat wij op dit moment voorzien is dat de nieuwe aanpak, met daarin juist ook maatregelen rondom gebieden, **niet grootschalig genoeg** wordt ingezet. Dit kan door gebrek aan draagvlak of door te weinig mogelijkheden om bestaand gebruik aan te passen. Dit risico gaan we beperken door in de gebiedsgerichte aanpak per gebied goed in beeld te brengen wat er nodig is en daarvoor de benodigde instrumenten te ontwikkelen of bestaande instrumenten effectiever in te zetten.

Een vierde risico is dat er **onvoldoende tempo** wordt gemaakt in de uitvoering. We zetten daarom maximaal in op onze rol als presterende overheid en sturen strakker op planning en realisatie, in gezamenlijkheid met de waterschappen. Werkafspraken worden daartoe aangepast en capaciteitsvraagstukken opgelost. Daarnaast ontwikkelen we, zoals eerder aangegeven, een afwegingskader wanneer zwaarder planologisch instrumentarium ten behoeve van tijdige realisatie nodig is. Dit afwegingskader wordt tijdig vastgesteld door GS. Tevens moet een samen met de partners in het BBG op te stellen nieuwe set afspraken over ondiep grondwater en ondiepe grondwateronttrekkingen een duidelijke richting geven voor de uitvoering van maatregelen in de gebieden.